

บทที่ 3

การวิเคราะห์ต้นทุนและรายได้จากการลงทุนปลูกส้มแปะภาคหน้าเขตตาเวีย

การศึกษาต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อเกษตรกร เพราะทำให้ทราบถึงต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับรายได้ที่ได้รับจากการเพาะปลูกนั้น ทำให้ทราบถึงผลกำไรหรือขาดทุนจากการลงทุน ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนและการลงทุน

งานการศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุนจากการลงทุนปลูกส้มแปะภาคหน้าเขตตาเวียในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันตก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สัมภาษณ์เกษตรกร 3 จังหวัด ดังนี้
 - 1.1 จังหวัดชลบุรี อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ และอำเภอบ้านฉาง
 - 1.2 จังหวัดระยอง กิ่งอำเภวังจันทร์ อำเภอปลวกแดง และอำเภอบ้านค่าย
 - 1.3 จังหวัดตราด อำเภอเมือง และอำเภอเขาสมิง
2. ภาคตะวันตก สัมภาษณ์เกษตรกร 3 จังหวัด ดังนี้
 - 2.1 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อำเภอเมือง อำเภอกุยบุรี อำเภอปราณบุรีและอำเภอหัวหิน
 - 2.3 จังหวัดเพชรบุรี อำเภอท่ายาง และอำเภอชะอำ
 - 2.3 จังหวัดราชบุรี อำเภอสวนผึ้ง

วิจัยศึกษาจากเกษตรกรที่ปลูกส้มแปะภาคหน้าเขตตาเวีย ที่มีพื้นที่เพาะปลูกขนาดต่าง ๆ กัน จำนวน 206 ตัวอย่าง ซึ่งแบ่งขนาดของตัวอย่างออกเป็น ดังนี้

ขนาดเล็ก พื้นที่เพาะปลูกระหว่าง 5 - 20 ไร่ จำนวน 123 ตัวอย่าง

ขนาดกลาง พื้นที่เพาะปลูกระหว่าง 21 - 50 ไร่ จำนวน 62 ตัวอย่าง

ขนาดใหญ่ พื้นที่เพาะปลูกระหว่าง 51 - 100 ไร่ จำนวน 21 ตัวอย่าง

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรพบว่า เกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางส่วนปลูกสับปะรดแซมยางพารา และจะเลิกปลูกสับปะรดเมื่อต้นยางพารามีขนาดโต หรือใบของยางพารานิ่งแสงแดดที่จะส่องผ่านถึงต้นสับปะรด จากนั้นเกษตรกรก็จะหาพื้นที่ปลูกสับปะรดใหม่

ต้นทุนการผลิตสับปะรด

ต้นทุนการผลิตสับปะรดอาจแบ่งตามลักษณะของต้นทุนเป็น 2 ประเภท คือ ต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่

1. ต้นทุนผันแปร¹ (Variable Cost)

หมายถึง ต้นทุนที่ผันแปรตามปริมาณการผลิตโดยตรง ต้นทุนต่อหน่วยของต้นทุนประเภทนี้จะคงที่ไม่ว่าปริมาณการผลิตจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง

2. ต้นทุนคงที่² (Fixed Cost)

หมายถึง ต้นทุนที่เป็นจำนวนคงที่สำหรับปริมาณการผลิตระดับหนึ่ง ภายในระดับการผลิตนั้นไม่ว่าปริมาณการผลิตจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง ต้นทุนประเภทนี้จะมีจำนวนคงที่และต้นทุนคงที่ต่อหน่วยจะลดลงเมื่อปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นและในทางตรงข้ามต้นทุนคงที่ต่อหน่วยจะสูงขึ้นเมื่อปริมาณการผลิตลดลง

1 เห็นเช สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, การบัญชีต้นทุน(โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย:2532), หน้า 19.

2 เรื่องเดียวกัน

ต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่มีทั้งค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดและค่าใช้จ่ายที่ใหม่เป็นเงินสด
ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด หมายถึง ค่าใช้จ่ายในแรงงานและปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ที่
 เกษตรกรหามาได้ โดยการจ่ายเป็นเงินสดหรือเงินเชื่อ

ค่าใช้จ่ายที่ใหม่เป็นเงินสด หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ประเมินจากการใช้แรงงานและปัจจัย
 การผลิตต่าง ๆ ของเกษตรกรเอง โดยถือความยุติธรรมค่าจ้างและราคาของสินค้าในท้องถิ่นนั้น

ต้นทุนผันแปร

ในการปลูกสับปะรด จำแนกต้นทุนผันแปรได้ตามขั้นตอนการปลูกสับปะรด ดังนี้

1. ค่าแรงงาน หมายถึง ค่าแรงงานที่ใช้ในการ เปลี่ยนสภาพวัตถุดิบให้เป็นผลผลิต
 ในการคำนวณต้นทุนการปลูกสับปะรดให้ประเมินค่าแรงงานในครอบครัวที่ใหม่ได้จ่าย เป็นเงินสดจริง
 ในช่วงที่พิจารณาเป็นต้นทุนค่าแรงงานด้วย ค่าแรงงานแยกตามลักษณะและขั้นตอนการผลิตสับปะรด
 ตั้งแต่การเตรียมดินเพื่อปลูก จนถึง เก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อจำหน่าย ซึ่งแยก เป็นขั้นตอนได้ดังนี้

1.1 ค่าแรงงานในการปลูก เป็นค่าแรงงานที่เกิดขึ้นตั้งแต่การ เตรียมดิน
 การเตรียมพันธุ์ และการปลูก

1.2 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา เป็นค่าแรงงานที่เกิดขึ้นในการบำรุงรักษา
 สับปะรดประกอบด้วย การใส่ปุ๋ย การฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช การบังคับการออกดอก การหันร่อง-
 หันใบ การตอนจุก การคลุมหญ้า และการห้ำหน่อสับปะรด

1.3 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว เป็นค่าแรงงานที่เกิดขึ้นหลังจากสับปะรด
 แก่เต็มที่พอที่จะเก็บเกี่ยวได้จะเกิดขึ้นในปีที่ 2 ของการปลูก

2. ค่าปัจจัยในการผลิต หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการใช้วัสดุการเกษตรแบบเพื่อการเพาะปลูกสับปะรด ได้แก่ ค่าพันธุ์ ค่าสารเคมีในการเตรียมพันธุ์ ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช ค่าปุ๋ย ค่าสารเคมีป้องกันศัตรูพืช และค่าวัสดุในการคลุมหญ้า มีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ค่าพันธุ์ หมายถึง ต้นทุนในการซื้อพันธุ์ ต้นทุนชนิดนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะในปีแรกที่เริ่มลงทุนปลูกเท่านั้น จากการสัมภาษณ์เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมใช้หน่อสับปะรด เนื่องจากให้ผลผลิตเร็วกว่าปลูกด้วยจุก หน่อสับปะรดหาได้ง่ายและปลูกได้ตลอดปี

จากการสัมภาษณ์เกษตรกร ส่วนมากได้พันธุ์จากการขยายพันธุ์เอง นอกจากเกษตรกรที่ปลูกใหม่และเกษตรกรบางรายที่ขยายพื้นที่ปลูกเท่านั้น ที่ต้องลงทุนซื้อพันธุ์ ในการคำนวณต้นทุนการปลูกสับปะรด ก็จะนำค่าหน่อพันธุ์มารวมคำนวณเป็นต้นทุนในการผลิตด้วย

2.2 ค่าสารเคมีในการเตรียมพันธุ์ หมายถึงค่าสารเคมีที่ใช้ชุบหน่อพันธุ์ก่อนปลูกหรือหลังปลูกโดยการฉีดพ่นสารเคมีดังกล่าว หรืออาจใช้วิธีหยอดหยอดทันทีหลังปลูกเสร็จ สามารถป้องกันโรคครากเข้าและไส้เน่าได้ประมาณ 4 เดือน

2.3 ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช เกษตรกรจะใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชนีโคคุมและฆ่าวัชพืช สารเคมีที่ใช้ ได้แก่ ไดยูรอน (Diuron) นีโคคุมวัชพืชและโบรมาซิล (Bromacil) ฉีดฆ่าวัชพืช จากการสัมภาษณ์ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารเคมีทั้ง 2 ชนิดผสมกันฉีดพ่นเพื่อคุมและฆ่าวัชพืชในเวลาเดียวกัน

2.4 ค่าปุ๋ย การใช้ปุ๋ยสำหรับสับปะรด เพื่อช่วยการเจริญเติบโตของต้นและผลสับปะรด ปุ๋ยที่ใช้เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของต้นจะใส่ที่ก้านใบล่าง หลังปลูก 3 เดือน และจะใช้ปุ๋ยเร่งการเจริญเติบโต ของต้นและผลหลังปลูก 6 เดือน ปุ๋ยที่นิยมใช้ คือ ปุ๋ยไนโตรเจน และปุ๋ยผสมต่าง ๆ เช่น 13-13-13 , 15-15-15 และ 21-0-0 เป็นต้น

2.5 สารเคมีบังคับคอกกล้วยสะระตึ เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้สารเคมีบังคับให้ สะระตึออกดอกก่อนกำหนดปกติ ในการบังคับการออกดอกกล้วยสะระตึต้องคำนึงถึงขนาดของต้นกล้วยสะระตึ เป็นสำคัญ ต้นกล้วยสะระตึที่จะบังคับต้องมีสภาพสมบูรณ์ มีอายุอย่างน้อยประมาณ 8 เดือน น้ำหนักต้น ประมาณ 2.5-3.0 กิโลกรัมหรือมีใบประมาณ 45 ใบขึ้นไป สารเคมีบังคับคอกกล้วยสะระตึใช้หยอดคอก กล้วยสะระตึ หลังหยอดประมาณ 160 วัน จะเก็บผลผลิตได้

2.6 คำน้ำนันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น เป็นคำน้ำนันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นที่ใช้กับ อุปกรณ์การเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการปลูก การดูแลรักษาและการกำจัดวัชพืช เช่น เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยา เป็นต้น

2.7 ค่าวัสดุในการคลุมหญ้าสะระตึ เกษตรกรบางรายใช้ฟางข้าว หรือ กระจาก คลุมหญ้าสะระตึ เพื่อป้องกันแสงแดดที่จะกระทบหญ้าสะระตึโดยตรงในฤดูแล้ง ที่จะเป็น สาเหตุทำให้กล้วยสะระตึไหม้และผลเกร็น

ต้นทุนค่าวัสดุในการคลุมหญ้าได้มาจากการใช้แรงงานในครอบครัวหรือการจ้าง- แรงงานในการเกี่ยวหญ้าและฟางข้าว ส่วนค่ากระจากที่ใช้คลุมหญ้าสะระตึได้จากการซื้อ

3. ค่าขนส่ง หมายถึงค่าจ้างรถบรรทุกหญ้าสะระตึจากไร่ของเกษตรกรจนถึงโรงงาน ค่าขนส่งจะคำนวณตามน้ำหนักของกล้วยสะระตึที่บรรทุก โดยไม่คำนึงถึงระยะทาง

ต้นทุนคงที่

ต้นทุนคงที่ ในการปลูกกล้วยสะระตึ จากแนวได้ดังนี้

1. ดอกเบี้ยจ่าย หมายถึง ค่าดอกเบี้ยที่เกษตรกรต้องจ่าย เนื่องจากการที่เกษตรกร กู้เงินมาลงทุนปลูกกล้วยสะระตึและจะจ่ายคืนเงินกู้ภายใน 3 ปี โดยให้หลักเกณฑ์การให้กู้ของธนาคาร- การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นเกณฑ์ในการคำนวณเงินต้นและดอกเบี้ย เนื่องจากการสอบถาม เกษตรกรจะกู้จากธนาคารดังกล่าวเป็นแหล่งใหญ่

2. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเพื่อทำให้เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรที่ชำรุดหรือเสียหาย ให้มีสภาพสามารถใช้งานได้ต่อไป
3. ค่าวัสดุการเกษตร หมายถึง วัสดุการเกษตรที่มีอายุการใช้งานประมาณ 1 ปี ได้แก่ ถังผสมสารเคมี เกษตรกรจะซื้อถัง 200 ลิตร (ถังน้ำมันเก่า) และถุงมือที่เกษตรกรใช้ในการดูแลรักษา และเก็บเกี่ยวสับปะรด ให้รวมเป็นค่าวัสดุการเกษตรด้วย
4. ค่าเช่าที่ดิน เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด และไม่เป็นเงินสด การคำนวณค่าเช่าที่ดิน จะคำนวณตามอัตราค่าเช่าที่ดินรวมทั้งค่าภาษีที่ดิน เฉลี่ยต่อไร่ในท้องถิ่นนั้น ๆ
5. ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร หมายถึงการกระจายต้นทุนของสินทรัพย์นั้น ๆ ไปเป็นค่าใช้จ่ายประจำงวด ค่าเสื่อมราคาคำนวณจากอุปกรณ์การเกษตรที่มีอายุการใช้งานมากกว่า 1 ปี โดยใช้วิธีเส้นตรง (Straight-line Method) และไม่อาจขายได้เมื่อหมดอายุการใช้งานแล้ว

รายการสินทรัพย์และอุปกรณ์การเกษตรที่ใช้ในการปลูกไม้ประดับและอายุการใช้งาน

รายการสินทรัพย์	อายุการใช้งานโดยประมาณ (ปี)
เครื่องสูบน้ำ	8
เครื่องพ่นยาหรือมอดูบารณ์	8
ถังพ่นยาสะพ่ายหลัง (ถังโยก)	5
ถังผสมยา (เหล็ก)	8
ถังผสมยา (พลาสติก) อย่างถึก 1,000 ลิตร	5
ถังผสมยา (พลาสติก) อย่างถึก 200 ลิตร	2
มีด จอบ และ เสียม	2

การคำนวณต้นทุนการปลูกสับปะรด

การคำนวณต้นทุนการปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียในภาคตะวันออกเฉียง

ต้นทุนการปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียในภาคตะวันออกเฉียงใต้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรใน จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดตราด สำหรับการผลิตรายปี 2529-2532 และได้แบ่งกลุ่ม เกษตรกรตามขนาดของพื้นที่เพาะปลูกออกเป็น ดังนี้

ขนาดเล็ก พื้นที่เพาะปลูกระหว่าง 5 - 20 ไร่

ขนาดกลาง พื้นที่เพาะปลูกระหว่าง 21 - 50 ไร่

ขนาดใหญ่ พื้นที่เพาะปลูกระหว่าง 51 - 100 ไร่

การแสดงต้นทุนการปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.1-3.3 โดยพื้นที่ขนาดเล็กมีต้นทุนเฉลี่ยไร่ละ 7,193 บาท ขนาดกลางไร่ละ 9,177 บาท และ ขนาดใหญ่ไร่ละ 9,963 บาท

ส่วนผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 5,300 กิโลกรัม ขนาดกลางไร่ละ 9,120 กิโลกรัม และขนาดใหญ่ไร่ละ 11,460 กิโลกรัม

ต้นทุนผลิตรวมเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ขนาดเล็กกิโลกรัมละ 1.36 บาท ขนาดกลางกิโลกรัมละ 1.01 บาท และขนาดใหญ่กิโลกรัมละ 0.87 บาท

รายละเอียดต้นทุนการผลิตในส่วนที่แบ่งเป็นต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่ มีดังนี้

ต้นทุนผันแปร ได้แก่ ค่าแรงงาน ค่าปัจจัยการผลิตและค่าขนส่ง

ต้นทุนผันแปรทั้งหมดของการปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียในภาคตะวันออกเฉียงใต้ เฉลี่ยต่อไร่ขนาด เล็กไร่ละ 6,529 บาท ขนาดกลางไร่ละ 8,564 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 9,374 บาท ต้นทุน- ผันแปรเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ขนาดเล็กกิโลกรัมละ 1.23 บาท ขนาดกลางกิโลกรัมละ 0.94 บาท และ ขนาดใหญ่กิโลกรัมละ 0.82 บาท ดังจะแสดงรายละเอียดต่อไปนี้

1. ค่าแรงงาน ประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเตรียมดิน จนถึงค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 3.7 ค่าแรงงานเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 2,039 บาท ขนาดกลางไร่ละ 1,980 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 1,875 บาท ค่าแรงงานมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ค่าแรงงานในการปลูก ประกอบด้วยค่าแรงงานในการเตรียมดิน ค่าแรงงานในการเตรียมพันธุ์ และค่าแรงงานในการปลูก ค่าแรงงานในการปลูกทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 176 บาท ขนาดกลางไร่ละ 177 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 211 บาท

1.1.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดิน ประกอบด้วยค่าไถบุกเบิก 1 ครั้ง และไถย่อยหรือแปรดิน 1 ครั้ง เพื่อให้ดินเหมาะแก่การปลูกสับปะรดยิ่งขึ้น จากนั้นอาจไถอีกครั้งเพื่อปรับหน้าดินให้สม่ำเสมอทั่วหน้าซึ่ง คำนับค่าแรงงานในการเตรียมดินคำนวณได้จากค่าจ้างรถไถ-เฉลี่ยต่อไร่ ในท้องถิ่นนั้น ๆ

ต้นทุนค่าแรงงานในการเตรียมดินเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 89 บาท ขนาดกลางไร่ละ 86 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 122 บาท

1.1.2 ค่าแรงงานในการเตรียมพันธุ์ การซุบหน่อหรือจุกด้วยสารเคมีก่อนปลูก เพื่อลดอัตราการสูญเสียเนื่องจากโรครากเน่าและไส้เน่า เกษตรกรจะผสมสารเคมีกับน้ำ แล้วนำหน่อหรือจุกซุบสารเคมีนาน 3 นาที

ต้นทุนค่าแรงงานในการเตรียมพันธุ์เฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 28 บาท ขนาดกลางไร่ละ 15 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 14 บาท

1.1.3 ค่าแรงงานในการปลูก ขั้นตอนในการปลูกสับปะรด คือใช้จอบปลูกขุดดินลึกประมาณ 10-15 ซม. วางหน่อที่เตรียมไว้ลงบงดินกลบ การปลูกสับปะรดจะปลูกได้ตลอดทั้งวัน การจ้างแรงงานส่วนมากจะจ้างเหมาปลูกหน่อละ 0.05 บาท หรือหนึ่งหน่อต่อค่าจ้าง 50 บาท ไร่ขนาดเล็กจะใช้แรงงานในครอบครัวเป็นหลัก

ต้นทุนค่าแรงงานในการปลูกเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 59 บาท ขนาดกลางไร่ละ 76 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 75 บาท

1.2 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา ประกอบด้วยค่าแรงงานในการกำจัดวัชพืช

ค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ย ค่าแรงงานในการมั่งค้ำคอก ค่าแรงงานในการถอนจุก ค่าแรงงานในการคลุมลูก ค่าแรงงานในการหักหน่อ และค่าแรงงานในการพันรองพันใบ

ต้นทุนค่าแรงงานในการดูแลรักษาเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 1,239 บาท ขนาดกลางไร่ละ 1,088 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 909 บาท ค่าแรงงานในการดูแลรักษาสามารถจำแนกออก เป็นค่าแรงงานต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 ค่าแรงงานในการกำจัดวัชพืช การกำจัดวัชพืชเคมีในการกำจัดวัชพืช วิทยาใช้แรงงานคนในการฉีดพ่นสารเคมี สำหรับเกษตรกรที่มีไร่ขนาดเล็กรักษาไร่ถึง 20 ไร่ ซึ่ง เป็นถึงสะพายหลัง (ถังโยก) วิทยาใช้แรงงานในครอบครัวเป็นหลัก ไร่ขนาดกลางจะมีการจ้างแรงงานในบางโอกาส ส่วนไร่ขนาดใหญ่จะใช้เครื่องพ่นยา ซึ่งจะทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย การกำจัดวัชพืชเคมีจะสามารถฉีดพ่นสารเคมีได้ประมาณ 15 - 20 ไร่ในแต่ละวัน จะใช้แรงงานประมาณ 4 - 5 คน

ค่าแรงงานในการกำจัดวัชพืชเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 57 บาท ขนาดกลางไร่ละ 50 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 45 บาท

1.2.2 ค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยสลับประคองจะใส่ที่ด้านบนล่าง ใส่ประมาณ 2 - 3 ครั้งต่อปี จำนวนครั้งที่ใส่และชนิดของปุ๋ยที่ใส่จะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมกับฐานะการเงินของเกษตรกร

ต้นทุนค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ยเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 155 บาท ขนาดกลางไร่ละ 169 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 150 บาท

1.2.3 ค่าแรงงานในการมั่งค้ำคอก การมั่งค้ำคอกจะทำเมื่อต้นสับประคองมีขนาดสมบูรณ์หรือมีน้ำหนักต้นเฉลี่ย 2.5 กิโลกรัม การมั่งค้ำคอกจะหยอดสารเคมีลงบนยอดสับประคอง ซึ่งจะทานช่วงเช้ามีคอกหรือช่วงเย็น การจ้างแรงงานมักจะจ้างแรงงานเป็นรายชั่วโมง

ต้นทุนแรงงานในการมั่งค้ำคอกเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 109 บาท ขนาดกลางไร่ละ 86 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 75 บาท

1.2.4 ค่าแรงงานในการถอนจุก การถอนจุกสับประคองเพื่อนำให้ส่งอาหารไปเลี้ยงจุกและจะทำให้สับประคองมีผลผลิต การถอนจุกสับประคองจะทำเฉพาะเกษตรกรรายเล็กเท่านั้น

ต้นทุนค่าแรงงานในการถอนจุกเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 180 บาท

1.2.5 ค่าแรงงานในการคลุมลูก ในช่วงฤดูแล้งถ้าสับปะรดคนแสงแดดมากจะทำให้สับปะรดแก่เร็วและมีอาการผลาหมี้ได้ การคลุมลูกสับปะรดจะทำให้สับปะรดคนแดดน้อยลงและลดการสูญเสียเนื่องจากโรคแก็นและผลาหมี้ได้ ค่าแรงงานในการคลุมลูกจะเกิดขึ้นเฉพาะในไร่ขนาดเล็กและขนาดกลาง

ต้นทุนค่าแรงงานในการคลุมลูก เฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 229 บาท และขนาดกลางไร่ละ 295 บาท

1.2.6 ค่าแรงงานในการหักหน่อ หลัง เก็บเกี่ยวผลสับปะรดแล้ว หน่อ-สับปะรดที่เป็นหน่ออุ้มลูก(หน่อลอย) จะหักออกจากต้นสับปะรด เมื่อหน่อมีขนาดพอเหมาะแก่การขยายพันธุ์ต่อไป

ต้นทุนค่าแรงงานในการหักหน่อ เฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 454 บาท ขนาดกลางไร่ละ 426 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 572 บาท

1.2.7 ค่าแรงงานในการหั่นร่องหีบ การหั่นร่องหีบสับปะรดนั้นอาจทำก่อนหรือหลัง เก็บผลสับปะรดก็ได้ ขึ้นอยู่กับจำนวนใบของสับปะรดในช่วงก่อนเก็บมากหรือน้อยถ้ามากจะต้องหั่นร่องหีบก่อนเพื่อสะดวกในการเก็บเกี่ยวผลผลิต การหั่นร่องหีบหลังการเก็บผลผลิตก็เพื่อให้แตกหน่อเร็วขึ้น

ต้นทุนค่าแรงงานในการหั่นร่องหีบ เฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 55 บาท ขนาดกลางไร่ละ 62 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 67 บาท

1.3 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว การปลูกสับปะรดในประเทศไทยทำได้ตลอดทั้งปี ดังนั้นการเก็บเกี่ยวผลผลิตจึงทำได้ตลอดปีเช่นกัน สับปะรดแก่และสุก มี 2 ช่วง คือ สับปะรดปีเป็นช่วงที่สับปะรดสุกและออกสู่ตลาดมากในเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน และสับปะรดหวานในเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน

ต้นทุนค่าแรงงานในการเก็บผลผลิต เฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 624 บาท ขนาดกลางไร่ละ 715 บาท และขนาดใหญ่ไร่ 755 บาท

2. ค่าปัจจัยในการผลิต ประกอบด้วย ค่าพันธุ์ ค่าสารเคมีเตรียมพันธุ์ ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช ค่าปุ๋ย ค่าสารเคมีป้องกันดอก ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น และค่าวัสดุในการคลุมลูก

การปลูกส้มแปรรูปคัดเอาเวียงนภาคตะวันออก มีต้นทุนค่าปัจจัยในการผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 3,165 บาท ขนาดกลางไร่ละ 4,304 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 4,633 บาท เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดและแบ่งเป็นเงินสด มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ค่าพันธุ์ พันธุ์ส้มแปรรูปที่ใช้ปลูกได้จากการขยายพันธุ์เอง (ไว้หน่อ) ต้นทุนค่าพันธุ์ส้มแปรรูปได้จากการประเมินค่าพันธุ์จากราคาซื้อขายในท้องถิ่นนั้น ๆ เฉลี่ยหน่อละ 0.50 บาท ค่าหน่อพันธุ์จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนต้นที่ปลูกต่อไร่

ต้นทุนค่าหน่อพันธุ์เฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 625 บาท ขนาดกลางไร่ละ 750 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 812 บาท

2.2 ค่าสารเคมีในการเตรียมพันธุ์ สารเคมีที่เกษตรกรใช้ในการป้องกันเชื้อราอันเป็นสาเหตุของโรครากเน่าและไส้เน่า จะใช้สารเคมีผสมกับน้ำซุบหน่อพันธุ์ก่อนปลูกหรือฉีดพ่นหลังปลูกก็ได้

ต้นทุนค่าสารเคมีในการเตรียมพันธุ์เฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 89 บาท ขนาดกลางไร่ละ 37 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 82 บาท

2.3 ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช การกำจัดวัชพืชเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมใช้สารเคมี 2 ชนิดคือ ไคยอรอน และโบรมาซอล ที่มีคุณสมบัติคุมและฆ่าวัชพืชผสมกับน้ำฉีดพ่นพร้อมกัน ฉีดพ่นประมาณ 1-2 ครั้ง ขึ้นอยู่กับปริมาณวัชพืช

ต้นทุนค่าสารเคมีกำจัดวัชพืชเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 326 บาท ขนาดกลางไร่ละ 457 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 925 บาท

2.4 ค่าบัญชี การทำให้บัญชีสับประรดนั้นเกษตรกรแต่ละรายใช้บัญชีไม่เหมือนกัน แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่น ๆ โดยเฉพาะปัจจัยด้านการเงิน ส่วนใหญ่จะใช้บัญชี 3-4 ครั้ง ต่อปี บัญชีที่ใช้มาก คือ บัญชีในโรงเรือน บัญชีสุรค่าง ๆ เช่น 13-13-13 13-13-21 และ 15-15-15 เป็นต้น

ต้นทุนค่าบัญชีเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 1,549 บาท ขนาดกลางไร่ละ 2,428 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 2,224 บาท

2.5 ค่าสารเคมีบังคับดอก จากการสัมภาษณ์เกษตรกรขนาดเล็กและขนาดกลาง บางส่วนจะใช้ด้านเก็ลเคลเซียมคาร์บอเนต ส่วนเกษตรกรขนาดใหญ่จะใช้เอทธิพอนหยอดคอกสับประรด

ต้นทุนค่าสารเคมีบังคับดอกเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็ก ไร่ละ 333 บาท
ขนาดกลางไร่ละ 445 บาทและขนาดใหญ่ไร่ละ 568 บาท

2.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นส่วนมากจะใช้น้ำมันการฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช ในพื้นที่ไร่ขนาดเล็กจะไม่มีค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น

ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดกลางไร่ละ 20 บาท
และขนาดใหญ่ไร่ละ 22 บาท

2.7 ค่าวัสดุในการคลุมสับประรด ในการคลุมสับประรดเพื่อป้องกันแสงแดด ที่จะทำให้ผลสับประรดและโรคแก็น ค่าหญ้าคาและหางข้าวนั้นจะคำนวณจากค่าแรงงานในการเกี่ยวหญ้าคาและหางข้าวในการใช้แรงงานในครอบครัว เกษตรกรบางรายที่นำได้ปลูกข้าวก็ต้องซื้อหางข้าว บางทีจะคลุมสับประรดเฉพาะเกษตรกรขนาดเล็กและขนาดกลาง

ต้นทุนค่าวัสดุในการคลุมสับประรดเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 243 บาท
และขนาดกลางไร่ละ 167 บาท

3. ค่าขนส่ง เป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างรถบรรทุกสับปรดจากไร่สับปรดเข้า
โรงงานค่าขนส่งจะคิดตามน้ำหนักของสับปรด กิโลกรัมละ 0.25 บาท หรือตันละ 250 บาท

ค่าขนส่งเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 1,325 บาท ขนาดกลางไร่ละ 2,280 บาท
และขนาดใหญ่ไร่ละ 2,866 บาท

ต้นทุนคงที่

ต้นทุนคงที่ประกอบด้วยคอกเบี้ยจ่าย ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร ค่าใช้ที่ดิน
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร

ต้นทุนคงที่สำหรับการปลูกสับปรดพันธุ์บิดดาเวียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขนาดเล็ก
ไร่ละ 664 บาท ขนาดกลางไร่ละ 613 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 589 บาท

ต้นทุนคงที่เฉลี่ยต่อกิโลกรัม ขนาดเล็กกิโลกรัมละ 0.12 บาท ขนาดกลางกิโลกรัมละ
0.07 บาท และขนาดใหญ่อิโลกรัมละ 0.05 บาท โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. คอกเบี้ยจ่าย จะคำนวณตามเกณฑ์การให้กู้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร ดังนี้

สับปรดใหม่ (สับปรดที่ปลูกในปีที่ 1)

ธนาคารฯ จะถือว่าผลผลิตที่ได้จะเก็บได้ 4 ตัน และคิราคาขายได้
ในราคา ตันละ 1,000 บาท ให้กู้ได้ 50% ของราคาขาย เกษตรกร
จะกู้ได้ประมาณ 2,000 บาท ต่อไร่

สับปรดปีที่ 2 และ 3

ธนาคารฯ จะให้กู้ได้ไม่เกินไร่ละ 1,200 บาท

อัตราดอกเบี้ย 12.50 บาทต่อปี คำนวณตามระยะเวลาให้กู้ 12 เดือน

คอกเบี้ยจ่ายเฉลี่ยต่อไร่ ทุกขนาดมีคอกเบี้ยที่ต้องจ่ายเฉลี่ยไร่ละ 183 บาท ต่อปี

2. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร ได้แก่ ค่าซ่อมแซมเครื่องพ่นสารเคมี เครื่องสูบน้ำ
ถังฉีดยา และอุปกรณ์อื่น ๆ

ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 29 บาท ขนาดกลาง
ไร่ละ 30 บาท และขนาดใหญ่วไร่ละ 25 บาท

3. ค่าวัสดุการเกษตร ได้แก่ ค่าถัง 200 ลิตร(ถังน้ำมันเก่า) ที่ใช้ในการพ่นสาร
เคมีและค่าถุงมือที่ใช้ในการดูแลรักษาและเก็บผลสับปะรด ขนาดเล็กมีค่าวัสดุการเกษตรสูงเนื่องจาก
เจ้าของไร่ต้องใช้ถุงมือเป็นจำนวนมาก ส่วนขนาดกลางและขนาดใหญ่ว้างแรงงานจึงประหยัด
ค่าใช้จ่ายนี้ได้

ต้นทุนค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 44 บาท ขนาดกลางไร่ละ
18 บาท และขนาดใหญ่วไร่ละ 9 บาท

4. ค่าใช้ที่ดิน จากการสัมภาษณ์เกษตรกรพบว่าอัตราค่าเช่าที่ดินในท้องถิ่นซึ่งรวมค่าภาษี
ที่จ่ายเป็นเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ ทุกขนาดจะมีต้นทุนค่าใช้ที่ดินเท่ากันคือไร่ละ 305 บาท

5. ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาเครื่องสูบน้ำ ค่าเสื่อมราคา-
เครื่องพ่นยา ค่าเสื่อมราคาถังฉีดยา ฯลฯ

ต้นทุนค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 103 บาท
ขนาดกลางไร่ละ 77 บาท และขนาดใหญ่วไร่ละ 67 บาท

ตารางที่ 3.1 กู้ยืมการผูกพันระดับรัฐบาลไทยภายใต้สัญญาภาคตะวันออก สำหรับปีงบประมาณ

หน่วย : บาท

	ปี 1	ปี 2	ปี 3	ปี 4	เฉลี่ย
กู้ยืมในต่างประเทศ:	2,320	7,368	7,141	3,046	6,529
1. ค่าแรงงานในการเตรียมดิน-เก็บเกี่ยว	650	2,231	2,205	1,177	2,039
1.1 ค่าแรงงานในการปลูก	176	176	176	176	176
- เตรียมดิน	89	89	89	89	89
- เตรียมพันธุ์	28	28	28	28	28
- ปลูก	59	59	59	59	59
1.2 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	474	1,474	1,250	519	1,238
- กำจัดวัชพืช	45	57	68	-	57
- ปลูก	72	179	215	-	155
- บังคับคอก	50	128	151	-	109
- คอบจุก	135	270	135	-	180
- ควบคุม	172	344	172	-	229
- พักหม้อ	-	454	454	454	454
- พันธุ์ของพันธุ์	-	44	55	65	55
1.3 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว	-	581	779	512	624
2. ค่าปัจจัยการผลิต	2,270	3,637	3,586	714	3,165
2.1 ค่าพันธุ์	625	625	625	625	625
2.2 ค่าสารเคมีเตรียมพันธุ์	89	89	89	89	89
2.3 ค่าซากกำจัดวัชพืช	310	325	343	-	326
2.4 ค่าปุ๋ย	878	1,839	1,932	-	1,549
2.5 ค่าสารเคมีบังคับคอก	188	395	415	-	333
2.6 ค่าปุ๋ยหมักหรือแห้ง	-	-	-	-	-
2.7 ค่าวัสดุควบคุม	182	364	182	-	243
3. ค่าขนส่ง	-	1,500	1,350	1,125	1,325
ต้นทุนคงที่:	731	631	631	481	664
1. ค่าเช่าที่ดิน	250	150	150	-	183
2. ค่าซ่อมแซมอาคารเพื่อการเกษตร	29	29	29	29	29
3. ค่าวัสดุเพื่อการเกษตร	44	44	44	44	44
4. ค่าจ้างที่ดิน	305	305	305	305	305
5. ค่าเสื่อมราคาอาคารเพื่อการเกษตร	103	103	103	103	103
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อไร่ (บาท)	3,651	7,998	7,772	3,527	7,193
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)		6,000	5,400	4,500	5,300
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อไร่ (บาท)		1.33	1.44	0.79	1.38
ต้นทุนแปรผันต่อไร่ (บาท)		1.22	1.32	0.68	1.23
ต้นทุนคงที่ต่อไร่ (บาท)		0.11	0.12	0.11	0.13

ตารางที่ 3.2 ทัศนคติการเลือกสมัครแข่งขันฟุตบอลในภาคตะวันออก สำหรับประเทศไทย

หน่วย : บาท

	ปี 1	ปี 2	ปี 3	ปี 4	เฉลี่ย
ทัศนคติในเบร:	3,542	9,498	9,712	3,910	8,564
1. ค่าแรงงานในการเตรียมทีม-เก็บเกี่ยว	556	2,134	2,183	1,233	1,980
1.1 ค่าแรงงานในการปลูก	177	177	177	177	177
- เตรียมดิน	86	86	86	86	86
- เก็บเกี่ยวพันธุ์	15	15	15	15	15
- ปลูก	76	76	76	76	76
1.2 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	379	1,262	1,123	500	1,088
- กำจัดวัชพืช	40	50	61	-	50
- วัสดุ	78	185	234	-	169
- บังคับคอก	40	100	119	-	86
- ทอนจุล	-	-	-	-	-
- คลุมจุล	221	442	221	-	295
- หักพุ่ม	-	426	426	426	426
- พันธุ์รองพื้น	-	49	62	74	62
1.3 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว	-	685	893	556	715
2. ค่าปัจจัยการผลิต	2,986	4,934	4,999	787	4,304
2.1 ค่าพันธุ์	750	750	750	750	750
2.2 ค่าสารเคมีเตรียมพันธุ์	37	37	37	37	37
2.3 ค่าซากสัตว์	435	457	480	-	457
2.4 ค่าปุ๋ย	1,375	2,887	3,028	-	2,428
2.5 ค่าสารเคมีบังคับคอก	252	529	555	-	445
2.6 ค่าปุ๋ยหมักเชื้อเพลิง	12	24	24	-	20
2.7 ค่าวัสดุคลุมจุล	125	250	125	-	167
3. ค่าขนส่ง	-	2,430	2,520	1,890	2,290
ต้นทุนคงที่:	680	580	580	430	613
1. คอกโย่งจ่าย	250	150	150	-	183
2. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	30	30	30	30	30
3. ค่าวัสดุการเกษตร	18	18	18	18	18
4. ค่าเช่าที่ดิน	305	305	305	305	305
5. ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	77	77	77	77	77
ทัศนคติการผลิตทั้งหมดต่อไร่ (บาท)	4,222	10,078	10,292	4,340	9,177
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)		9,720	10,080	7,560	9,120
ทัศนคติการผลิตทั้งหมดต่อกิโลกรัม (บาท)		1.04	1.02	0.57	1.01
ทัศนคติในเบรต่อกิโลกรัม (บาท)		0.68	0.98	0.52	0.94
ทัศนคติคงที่ต่อกิโลกรัม (บาท)		0.06	0.06	0.05	0.07

ตารางที่ 3.3 กับทุนการบุกเบิกและทรัพย์สินถาวรในภาคตะวันออก สหกรณ์การเกษตร

หน่วย : บาท

	ปี 1	ปี 2	ปี 3	ปี 4	เฉลี่ย
ต้นทุนเบ็ด:	3,710	10,034	10,618	4,863	3,374
1. ค่าแรงงานในการเตรียมดิน-เก็บเกี่ยว	351	1,787	2,119	1,590	1,875
1.1 ค่าแรงงานในการปลูก	211	211	211	211	211
- เตรียมดิน	122	122	122	122	122
- เตรียมพันธุ์	14	14	14	14	14
- ปลูก	75	75	75	75	75
1.2 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	140	929	1,006	652	909
- กำจัดวัชพืช	36	44	55	-	45
- ปลูก	69	173	208	-	150
- บังคับดอก	35	87	104	-	75
- ทอนจุก	-	-	-	-	-
- คลุมหญ้า	-	-	-	-	-
- หักหญ้า	-	572	572	572	572
- หันร่องพันใบ	-	53	67	80	67
1.3 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว	-	647	902	717	755
2. ค่าปัจจัยการผลิต	3,359	5,159	5,379	894	4,633
2.1 ค่าพันธุ์	812	812	812	812	812
2.2 ค่าสารเคมีเตรียมพันธุ์	82	82	82	82	82
2.3 ค่ายากำจัดวัชพืช	878	925	973	-	925
2.4 ค่าปุ๋ย	1,254	2,640	2,777	-	2,224
2.5 ค่าสารเคมีบังคับดอก	320	674	709	-	568
2.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	13	26	26	-	22
2.7 ค่าวัสดุคลุมหญ้า	-	-	-	-	-
3. ค่าขนส่ง	-	3,098	3,120	2,389	2,866
ต้นทุนคงที่:	656	556	556	406	589
1. ค่าเช่า	250	150	150	-	183
2. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	25	25	25	25	25
3. ค่าวัสดุการเกษตร	8	9	9	9	9
4. ค่าวัสดุอื่น	305	305	305	305	305
5. ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	67	67	67	67	67
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อไร่ (บาท)	4,368	10,590	11,174	5,269	9,963
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)		12,250	12,480	9,555	11,460
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อไร่สารเคมี (บาท)		0.86	0.89	0.55	0.87
ต้นทุนเบ็ดต่อไร่สารเคมี (บาท)		0.81	0.85	0.51	0.82
ต้นทุนคงที่ต่อไร่สารเคมี (บาท)		0.05	0.04	0.04	0.05

การคำนวณต้นทุนการปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียในภาคตะวันออกเฉียง

ต้นทุนการปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียในภาคตะวันออกเฉียงใต้จากการสอบถามเกษตรกรใน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดราชบุรี สำหรับการผลิตในปี 2529-2532 และ ใต้แบ่งกลุ่มเกษตรกรออกตามขนาดพื้นที่เพาะปลูก เป็นดังนี้

ขนาดเล็ก พื้นที่เพาะปลูกระหว่าง 5 - 20 ไร่

ขนาดกลาง พื้นที่เพาะปลูกระหว่าง 21 - 50 ไร่

ขนาดใหญ่ พื้นที่เพาะปลูกระหว่าง 51 - 100 ไร่

ต้นทุนการปลูกสับปะรดในภาคตะวันออกเฉียงใต้แสดงไว้ในตารางที่ 3.4 - 3.6 โดยต้นทุน ทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 6,414 บาท ขนาดกลางไร่ละ 7,400 บาท และขนาดใหญ่ ไร่ละ 8,242 บาท

ส่วนผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ขนาดเล็กไร่ละ 4,625 กิโลกรัม ขนาดกลางไร่ละ 7,560 กิโลกรัม และขนาดใหญ่ไร่ละ 10,043 กิโลกรัม

ต้นทุนผลิตรวมเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ขนาดเล็กกิโลกรัมละ 1.39 บาท ขนาดกลางกิโลกรัมละ 0.98 บาท และขนาดใหญ่กิโลกรัมละ 0.82 บาท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

รายละเอียดต้นทุนการผลิตสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียแบ่งออกเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ ดังนี้

ต้นทุนผันแปร ได้แก่ ค่าแรงงาน ค่าปัจจัยการผลิต และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ต้นทุนผันแปรทั้งหมดของการปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียในภาคตะวันออกเฉียงใต้ เฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็ก ไร่ละ 5,813 บาท ขนาดกลางไร่ละ 6,823 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 7,690 บาท ต้นทุนผันแปร เฉลี่ยต่อกิโลกรัมขนาดเล็กกิโลกรัมละ 1.26 บาท ขนาดกลางไร่ละ 0.90 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 0.77 บาท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ค่าแรงงาน ประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเตรียมดินจนถึงเก็บเกี่ยว ค่าแรงงานเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 1,796 บาท ขนาดกลางไร่ละ 1,841 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 1,941 บาท รายละเอียดค่าแรงงานมีดังนี้

1.1 ค่าแรงงานในการปลูก ประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเตรียมดิน
ค่าแรงงานในการเตรียมพันธุ์ ค่าแรงงานในการปลูก

ต้นทุนค่าแรงงานในการปลูกเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 220 บาท
ขนาดกลางไร่ละ 227 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 283 บาท ค่าแรงงานมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดิน การเตรียมดิน ได้แก่ การไถ 2-3
ครั้ง วิทยานบัณฑิตสันติประรด ไถย่อยดิน และปรับหน้าดิน จนดินเหมาะสมต่อการปลูกสันติประรด

ค่าแรงงานในการเตรียมดินเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กและขนาดกลาง
ไร่ละ 145 บาท ขนาดใหญ่ไร่ละ 174 บาท

1.1.2 ค่าแรงงานในการเตรียมพันธุ์ การเตรียมพันธุ์จะเอาหน่อพันธุ์วาง
เรียงกันโดยคว่ำยอดลง จากนั้นก็เอาสารเคมีที่ใช้ในการเตรียมพันธุ์ผสมกับน้ำในอัตราที่พอเหมาะ
ฉีดพ่น ทาให้ประหยัดค่าแรงงานและสารเคมี

ต้นทุนค่าแรงงานในการเตรียมพันธุ์เฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 12
บาท ขนาดกลางไร่ละ 11 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 13 บาท

1.1.3 ค่าแรงงานในการปลูก การปลูกสันติประรดในภาคตะวันตกจะช่วย
กันปลูกโดยคนหนึ่งขุด แล้วอีกคนวางหน่อที่เตรียมมาไว้ลง โยยดินกลบ ทาให้ปลูกได้เร็ว การจ้าง
แรงงานอาจจ้างเป็นรายวัน หรือจ้างเหมาปลูกหน่อละ 0.06 บาทหรือหน่อหน่อต่อค่าจ้าง 60 บาท

ต้นทุนค่าแรงงานในการปลูกเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 63 บาท
ขนาดกลางไร่ละ 71 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 96 บาท

1.2 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา ประกอบด้วย ค่าแรงงานในการกำจัดวัชพืช
ค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ย ค่าแรงงานในการบังคับคอก ค่าแรงงานในการคอบจุก ค่าใช้จ่ายในการ-
คลุมลูก ค่าใช้จ่ายในการห้ำห่น ค่าใช้จ่ายในการหั่นร่องพันใบ

ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 1,099 บาท
ขนาดกลางไร่ละ 1,098 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 948 บาท และสามารถจำแนกออกเป็น
ค่าแรงงานต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 ค่าแรงงานในการกำจัดวัชพืช การกำจัดวัชพืช เกษตรกรขนาดเล็ก
จะใช้ ถังขนาดเล็ก 20 ลิตร เป็นถังสะพายหลัง(ถังโยก) จะทำโดยใช้แรงงานในครอบครัว
เกษตรกรบางรายที่มีถังฉีดยาเป็นของตนเอง ก็จะจ้างแรงงานพร้อมถังฉีดยา โดยยอมจ่าย
ค่าแรงงานที่สูงกว่า เกษตรกรขนาดกลางบางส่วนและเกษตรกรขนาดใหญ่ จะใช้เครื่องฉีดพ่นยาที่
มีขนาดใหญ่

ต้นทุนค่าแรงงานในการกำจัดวัชพืชเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ
64 บาท ขนาดกลางไร่ละ 72 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 57 บาท

1.2.2 ค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยจะใส่ประมาณ 2-3 ครั้งต่อปี
ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่น ๆ การจ้างแรงงานจะมีทั้งจ้างเป็นรายวันและเหมาเป็นกระสอบ
(50 กก.)

ต้นทุนค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ยเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 124
บาท ขนาดกลางไร่ละ 115 บาทและขนาดใหญ่ไร่ละ 105 บาท

1.2.3 ค่าแรงงานในการบังคับคอก การจ้างแรงงานในการบังคับคอก
มักจ้างเป็นรายช่วงรม เนื่องจากมักบังคับคอกในช่วงเช้ามืด หรือช่วงเย็นจนถึงกลางคืน เมื่อ
สิ้นประรดสมบูรณ์เต็มที่ห่อเหมาะแก่การบังคับคอก

ต้นทุนค่าแรงงานในการบังคับคอกเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 123 บาท
ขนาดกลางไร่ละ 108 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 137 บาท

1.2.4 ค่าแรงงานในการตอนจุก ในภาคตะวันตก เกษตรกรจะนิยมการตอนจุก-
สับปะรดเพื่อให้ผลสับปะรดได้เติบโตเต็มที่

ต้นทุนแรงงานในการตอนจุกเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 96 บาท
และขนาดกลางไร่ละ 92 บาท ขนาดใหญ่ไม่ตอนจุก

1.2.5 ค่าแรงงานในการคลุมสุม การคลุมสุมเพื่อป้องกันโรคแก็น และ
ผลไหม้เกษตรกรบางรายอาจใช้กระดาษ หรือหญ้าคา หรือหางข้าว คลุมสุมสับปะรด

ต้นทุนค่าแรงงานในการคลุมลูกเจลลี่ต่อไร่ ขนาดเล็ก 145 บาท
ขนาดกลางไร่ละ 152 บาท และขนาดใหญ่นั้นมีการคลุมลูกสับปะรด แต่จะเลือกใช้น้ำยาบางตัวแทน
จะสามารถลดความสูญเสียเนื่องจากโรคแก็ร์นได้

1.2.6 ค่าแรงงานในการหักหน่อ หลังจากเก็บผลหมดแล้วจะหักหน่อผู้มลูก
(หน่อลอย)ซึ่งเป็นหน่อที่เกิดพร้อม ๆ กับผลสับปะรดออก เพื่อนำไปขยายพันธุ์ต่อไป

ต้นทุนค่าแรงงานในการหักหน่อเจลลี่ต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 424
บาท ขนาดกลางไร่ละ 504 บาทและขนาดใหญ่ไร่ละ 600 บาท

1.2.7 ค่าแรงงานในการหั่นร่องพันใบ การพันใบนั้นจะพันให้เหลือใบสูง
จากพื้นดินเพียง 1 คืบ ถ้าเป็นช่วงฝนแล้งจะพันให้สูงขึ้นอีกเล็กน้อย เพื่อช่วยให้หน่อแตกใหม่
เร็วขึ้น

ต้นทุนแรงงานในการหั่นร่องพันใบเจลลี่ต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 63
บาท ขนาดกลางไร่ละ 55 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 49 บาท

1.3 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวผลผลิตจะทำให้ตลอดปี
การเก็บผลเพื่อส่งโรงงานอุตสาหกรรมก็จะปลิดก้านและจุกออก

ต้นทุนค่าแรงงานในการเก็บผลเจลลี่ต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 477 บาท
ขนาดกลางไร่ละ 516 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 710 บาท

2. ค่าปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ค่าพันธุ์ ค่าสารเคมีเครียมพันธุ์ ค่าสารเคมี-
กำจัดวัชพืช ค่าปุ๋ย ค่าสารเคมีบังคับคอก ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น และค่าวัสดุคลุมลูกสับปะรด
สำหรับการปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีต้นทุนค่าปัจจัยการผลิต
เจลลี่ต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 2,861 บาท ขนาดกลางไร่ละ 3,092 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ
3,238 บาท

2.1 ค่าพันธุ์ พันธุ์สับปะรดที่ใช้ปลูกได้จากการขยายพันธุ์เอง ค่าพันธุ์ จะประเมิน
จากราคาซื้อขายกันในท้องถิ่นนั้น ๆ เจลลี่หน่อละ 0.50 บาท ต้นทุนค่าพันธุ์ จะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับ
จำนวนหน่อที่ปลูกต่อไร่

ต้นทุนค่าพันธุ์เฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 625 บาท ขนาดกลางไร่ละ 750 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 813 บาท

2.2 ค่าสารเคมีในการเตรียมพันธุ์ การใช้สารเคมีในการเตรียมพันธุ์ เพื่อลดอัตราการสูญเสียอันเนื่องจากรโรครากเน่าและไส้เน่า

ต้นทุนค่าสารเคมีในการเตรียมพันธุ์เฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กและขนาดกลาง ไร่ละ 69 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 107 บาท

2.3 ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารเคมีที่มีคุณสมบัติคุมและฆ่าวัชพืชผสมน้ำฉีดพ่นวัชพืชทั้งแปลงและอาจพ่นซ้ำเมื่อพบว่าวัชพืชงอกขึ้นมา

ต้นทุนค่าสารเคมีกำจัดวัชพืชเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 574 บาท ขนาดกลางไร่ละ 418 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 499 บาท

2.4 ค่าปุ๋ย เกษตรกรจะใช้ปุ๋ยเคมีที่กรมส่งเสริมการเกษตรแนะนำส่วนใหญ่จะใช้ปุ๋ย 2-3 ครั้งต่อปี ปุ๋ยที่ใช้มากได้แก่ ปุ๋ยในโครงการ และปุ๋ยผสมสูตรต่าง ๆ เช่น 13-13-21 15-15-15 21-0-0 หรือ 46-0-0

ต้นทุนค่าปุ๋ยเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 1,205 บาท ขนาดกลางไร่ละ 1,503 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 1,577 บาท

2.5 ค่าสารเคมีบังคับดอก เนื่องจากสับปะรดมีอายุการออกดอกค่อนข้างช้าและไม่สม่ำเสมอ ซึ่งมีผลถึงการเก็บเกี่ยวด้วยการใช้แก๊สเอทิลีนคาร์ไบด์ เร่งดอกสับปะรดเป็นที่นิยมมาก เพราะหาง่ายและราคามันแพงแต่ถ้าจะให้ได้ผลดีนั้น ต้นสับปะรดจะต้องมีลักษณะพร้อมที่จะออกดอก โดยหยอดบนยอดสับปะรดตอนเข้ามีด หรือตอนเย็น

ต้นทุนค่าสารเคมีบังคับดอกเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 203 บาท ขนาดกลางไร่ละ 188 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 220 บาท

2.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นที่เป็นต้นทุน- การผลิตจะนำมาคำนวณเฉพาะการใช้ในขั้นตอนการปลูกและการดูแลรักษาเท่านั้น โดยใช้อุปรณ์- การเกษตรในการฉีดพ่นสารเคมีในการกำจัดวัชพืช เกษตรกรรายเล็กใช้ถังพ่นสารเคมี ฉีดพ่นจึงไม่มีค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น

ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดกลางไร่ละ 23 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 22 บาท

2.7 ค่าวัสดุในการคลุมลูกสับปะรด การคลุมหรือห่อลูกสับปะรดอาจใช้หญ้าคา พางข้าวหรือกระดาษ การประเมินค่าหญ้าคา และพางข้าวประเมินจากค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว วัสดุที่นำมาใช้ห่อ ส่วนกระดาษได้จากการซื้อ

ต้นทุนค่าวัสดุในการคลุมลูกสับปะรดเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 185 บาท ขนาดกลางไร่ละ 141 บาท และขนาดใหญ่ที่มีการคลุมลูกสับปะรด

3. ค่าขนส่ง เกษตรกรต้องจ่ายค่าขนส่งคิควานน้ำหนักของสับปะรด กิโลกรัมละ 0.25 บาท หรือตันละ 250 บาท

ค่าขนส่งเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 1,156 บาท ขนาดกลางไร่ละ 1,890 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 2,511 บาท

ต้นทุนคงที่

ต้นทุนคงที่สำหรับการปลูกสับปะรดพันธุ์คิควาเวียในภาคตะวันตกเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 601 บาท ขนาดกลางไร่ละ 577 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 552 บาท

ต้นทุนคงที่เฉลี่ยต่อกิโลกรัม ขนาดเล็กกิโลกรัมละ 0.13 บาท ขนาดกลางกิโลกรัมละ 0.08 บาท ขนาดใหญ่กิโลกรัมละ 0.05 บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ดอกเบี้ยจ่าย จะคำนวณตามเกณฑ์การให้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ดังนี้

สัปดาห์ใหม่ (สัปดาห์ที่ปลูกในปีที่ 1)

ธนาคารฯ จะถือว่าผลผลิตที่ได้จะเก็บได้ 4 ตัน และคิดราคาขายให้ในราคาตันละ 1,000 บาท ให้ได้ 50% ของราคาขาย เกษตรกรจะกู้ได้ประมาณ 2,000 บาทต่อไร่

สัปดาห์ที่ 2 และ 3

ธนาคารฯ จะให้กู้ได้ไม่เกินไร่ละ 1,200 บาท

อัตราดอกเบี้ย 12.50 บาทต่อปี คำนวณตามระยะเวลาให้ 12 เดือน

ดอกเบี้ยจ่ายเฉลี่ยต่อไร่ พุชขนาดมีดอก เบี้ยที่ต้องจ่ายเฉลี่ยไร่ละ 183 บาท ต่อปี

2. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร เป็นค่าซ่อมแซมเครื่องใช้และอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ
ต้นทุนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 16 บาท

ขนาดกลางไร่ละ 18 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 13 บาท

3. ค่าวัสดุการเกษตรประกอบด้วย ค่าถังผสมสารเคมี ขนาด 200 ลิตร(ถังน้ำมันเก่า) และค่าถุงมือที่ใช้ในการดูแลรักษาและเก็บเกี่ยวสัปดาห์

ต้นทุนวัสดุการเกษตรเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 50 บาท ขนาดกลางไร่ละ 27 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 14 บาท

4. ค่าใช้ที่ดิน เกษตรกรส่วนใหญ่มิ่ที่ดินเป็นของตนเอง ดังนั้น ค่าใช้ที่ดินจึงประเมินขึ้นตามอัตราค่าเช่าที่ดินในท้องถิ่นซึ่งรวมภาษีที่ดินแล้ว

ต้นทุนค่าใช้ที่ดินเฉลี่ยต่อไร่ พุชขนาดจะมีต้นทุนค่าใช้ที่ดินเท่ากันคือไร่ละ 305 บาท

5. ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร เป็นค่าใช้จ่ายที่นับเป็นเงินสด คำนวณตามวิธี
เส้นตรง

ต้นทุนค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็กไร่ละ 47 บาท
ขนาดกลางไร่ละ 44 บาท และขนาดใหญ่ไร่ละ 37 บาท

ตารางที่ 3.4 งบทุนการปลูกไม้ประดับพันธุ์ไม้หายากและไม้ทนแล้ง

หน่วย : บาท

	ปี 1	ปี 2	ปี 3	ปี 4	เฉลี่ย
งบทุนเงินเบร:	2,737	6,549	6,250	2,817	5,813
1. ค่าแรงงานเตรียมดิน-เก็บเกี่ยว	565	1,926	1,932	1,185	1,796
1.1 ค่าแรงงานในการปลูก	220	220	220	220	220
- เตรียมดิน	145	145	145	145	145
- เตรียมพันธุ์	12	12	12	12	12
- ปลูก	63	63	63	63	63
1.2 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	345	1,244	1,148	559	1,099
- กำจัดวัชพืช	50	63	78	-	64
- วัสดุ	57	143	172	-	124
- บังคับออก	57	142	170	-	123
- ทอนจุด	72	144	72	-	96
- คลุมลูก	109	218	109	-	145
- ทำหม่ม	-	484	484	484	484
- ฟื้นฟูสภาพดิน	-	50	63	75	63
1.3 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว	-	462	564	406	477
2. ค่าปัจจัยการผลิต	2,172	3,217	3,193	694	2,861
2.1 ค่าพันธุ์	625	625	625	625	625
2.2 ค่าสารเคมีเตรียมพันธุ์	69	69	69	69	69
2.3 ค่ายาทางกำจัดวัชพืช	545	574	603	-	574
2.4 ค่าปุ๋ย	680	1,430	1,504	-	1,205
2.5 ค่าสารเคมีบังคับออก	114	241	253	-	203
2.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	-	-	-
2.7 ค่าวัสดุคลุมลูก	139	278	139	-	185
3. ค่าขนส่ง	-	1,406	1,125	938	1,156
งบทุนคงที่:	668	568	568	418	601
1. ดอกเบี้ยจ่าย	250	150	150	-	183
2. ค่าซ่อมแซมอาคารค่าการเกษตร	16	18	16	16	16
3. ค่าวัสดุการเกษตร	50	50	50	50	50
4. ค่าวัสดุอื่น	305	305	305	305	305
5. ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	47	47	47	47	47
งบทุนการปลูกทั้งหมดต่อไร่ (บาท)	3,405	7,117	6,818	3,235	6,414
งบทุนต่อไร่ (ปีแรก)		5,625	4,500	3,750	4,625
งบทุนทั้งหมดต่อไร่แรก (บาท)		1.28	1.52	0.86	1.39
งบทุนเงินเบรต่อไร่แรก (บาท)		1.16	1.39	0.75	1.28
งบทุนคงที่ต่อไร่แรก (บาท)		0.10	0.13	0.11	0.13

ตารางที่ 3.5 ต้นทุนการปลูกและระคนธุ์ปศุสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หน่วย : บาท

	ปี 1	ปี 2	ปี 3	ปี 4	เฉลี่ย
ต้นทุนไม่แปร:	2,852	7,657	7,539	3,470	6,823
1. ค่าแรงงานเตรียมดิน-เก็บเกี่ยว	570	1,890	1,485	1,201	1,841
1.1 ค่าแรงงานการปลูก	227	227	227	227	227
- เตรียมดิน	145	145	145	145	145
- เตรียมพันธุ์	11	11	11	11	11
- ปลูก	71	71	71	71	71
1.2 ค่าแรงงานการดูแลรักษา	343	1,245	1,136	570	1,098
- กำจัดวัชพืช	57	72	86	-	72
- วัสดุ	53	133	160	-	115
- ปังสับคอก	50	128	148	-	108
- คอนจุก	69	138	69	-	92
- คลุมลูก	114	228	114	-	152
- หักหญ้า	-	504	504	504	504
- คุ้มครองพันธุ์	-	44	55	66	55
1.3 ค่าแรงงานการเก็บเกี่ยว	-	418	626	504	516
2. ค่าปัจจัยการผลิต	2,282	3,472	3,525	819	3,092
2.1 ค่าพันธุ์	750	750	750	750	750
2.2 ค่าสารเคมีเตรียมพันธุ์	69	69	69	69	69
2.3 ค่ายาทางสัตวแพทย์	394	419	441	-	418
2.4 ค่าปุ๋ย	850	1,785	1,874	-	1,503
2.5 ค่าสารเคมีปังสับคอก	99	209	257	-	188
2.6 ค่าปุ๋ยคอกเชื้อเพลิง	14	28	28	-	23
2.7 ค่าวัสดุคลุมลูก	106	212	106	-	141
3. ค่าขนส่ง	-	2,295	2,025	1,350	1,890
ต้นทุนคงที่:	644	544	544	394	577
1. ดอกไม้จัญไร	250	150	150	-	183
2. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	18	18	18	18	18
3. ค่าวัสดุการเกษตร	27	27	27	27	27
4. ค่าเช่าที่ดิน	305	305	305	305	305
5. ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	44	44	44	44	44
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อไร่ (บาท)	3,496	8,201	8,083	3,864	7,400
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)		9,180	8,100	5,400	7,560
ต้นทุนทั้งหมดต่อไร่ (บาท)		0.89	1.00	0.72	0.89
ต้นทุนผันแปรต่อไร่ (บาท)		0.83	0.83	0.64	0.80
ต้นทุนคงที่ต่อไร่ (บาท)		0.06	0.07	0.08	0.08

ตารางที่ 3.6 ทุนการปลูกกับปรกกับบุคลากรวัยงานภาคเกษตร สาขาธัญพืช

หน่วย : บาท

71

	ปี 1	ปี 2	ปี 3	ปี 4	เฉลี่ย
ทั้งหมดรวม:	2,860	8,341	8,478	4,591	7,020
1. ค่าแรงงานเกษตรกร-เก็บเกี่ยว	433	1,839	2,202	1,623	1,941
1.1 ค่าแรงงานการปลูก	293	293	283	283	283
- เกษตรกร	174	174	174	174	174
- เกษตรกรพันธุ์	13	13	13	13	13
- บวก	96	96	96	96	96
1.2 ค่าแรงงานการดูแลรักษา	156	973	1,053	659	948
- กำจัดวัชพืช	45	57	68	-	57
- ไล่จิ้งจก	48	120	146	-	105
- ปังสีบด	63	157	190	-	137
- คอนจุก	-	-	-	-	-
- คลุมดิน	-	-	-	-	-
- หักหญ้า	-	600	600	600	600
- พันธุ์พันธุ์	-	39	49	59	49
1.3 ค่าแรงงานการเก็บเกี่ยว	-	583	866	681	710
2. ค่าปัจจัยการผลิต	2,421	3,577	3,716	920	3,238
2.1 ค่าพันธุ์	813	813	813	813	813
2.2 ค่าสารเคมีเตรียมพันธุ์	107	107	107	107	107
2.3 ค่าซากกำจัดวัชพืช	474	498	525	-	499
2.4 ค่าปุ๋ย	890	1,872	1,969	-	1,577
2.5 ค่าสารเคมีป้องกันโรค	124	261	276	-	220
2.6 ค่าปุ๋ยอินทรีย์	13	26	26	-	22
2.7 ค่าวัสดุคลุมดิน	-	-	-	-	-
3. ค่าขนส่ง	-	2,925	2,560	2,048	2,511
ทั้งหมดคงที่:	619	519	519	369	552
1. ค่าเช่าที่ดิน	250	150	150	-	183
2. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	13	13	13	13	13
3. ค่าวัสดุการเกษตร	14	14	14	14	14
4. ค่าแรงที่ดิน	305	305	305	305	305
5. ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	37	37	37	37	37
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อไร่ (บาท)	3,479	8,860	8,997	4,960	8,242
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)		11,700	10,239	8,190	10,043
ต้นทุนทั้งหมดต่อไร่ (บาท)		0.76	0.88	0.61	0.82
ต้นทุนเบรคต่อไร่ (บาท)		0.71	0.83	0.56	0.77
ต้นทุนแปรผันต่อไร่ (บาท)		0.05	0.05	0.05	0.05

ตารางที่ 3.7 แยกการเปรียบเทียบต้นทุนการลงทุนสุทธิในระหว่างปีการศึกษาในภาคตะวันออก
และภาคใต้

หน่วย : บาท

	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
	ตะวันออก	ภาคใต้	ตะวันออก	ภาคใต้	ตะวันออก	ภาคใต้
ต้นทุนเบเร :	6,529	5,813	8,564	6,823	9,374	7,690
1. ค่าแรงงานเตรียมดิน-เก็บเกี่ยว	2,039	1,796	1,980	1,841	1,075	1,941
1.1 ค่าแรงงานการปลูก	176	220	177	227	211	283
- เตรียมดิน	89	145	86	145	122	174
- เตรียมพันธุ์	28	12	15	11	14	13
- ปลูก	59	63	78	71	75	96
1.2 ค่าแรงงานการดูแลรักษา	1,239	1,089	1,088	1,098	909	948
- กำจัดวัชพืช	57	64	50	72	45	57
- ไล่ปู	155	124	169	115	150	105
- บังคับดอก	109	123	86	108	75	137
- กอบจุ	180	96	-	92	-	-
- คลุมสุม	229	145	295	152	-	-
- หักหน่อ	454	484	426	504	572	600
- พันธุ์พันธุ์	55	63	62	55	67	49
1.3 ค่าแรงงานการเก็บเกี่ยว	624	477	715	516	755	710
2. ค่าปัจจัยการผลิต	3,165	2,861	4,304	3,092	4,633	3,238
2.1 ค่าพันธุ์	625	625	750	750	812	813
2.2 ค่าสารเคมีเตรียมพันธุ์	89	69	37	69	82	107
2.3 ค่ายากำจัดวัชพืช	326	574	457	418	925	499
2.4 ค่าปุ๋ย	1,549	1,205	2,428	1,503	2,224	1,577
2.5 ค่าสารเคมีบังคับดอก	333	203	445	198	568	220
2.6 ค่าปุ๋ยหมักหรือแห้งและฟอสเฟต	-	-	20	23	22	22
2.7 ค่าวัสดุคลุมสุม	243	185	167	141	-	-
3. ค่าขนส่ง	1,325	1,156	2,280	1,890	2,866	2,511
ต้นทุนคงที่:	664	601	613	577	589	552
1. ค่าใช้จ่าย	183	183	183	183	183	183
2. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	29	16	30	18	25	13
3. ค่าวัสดุการเกษตร	44	50	19	27	9	14
4. ค่าแรงงาน	305	305	305	305	305	305
5. ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	103	47	77	44	67	37
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อไร่ (บาท)	7,193	6,414	9,177	7,400	9,963	8,242
ผลิตผลทั้งหมดต่อไร่ (กิโลกรัม)	5,300	4,625	3,120	7,560	11,460	10,043
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อไร่ต่อกรัม (บาท)	1.36	1.39	1.01	0.88	0.87	0.82
ต้นทุนเบเรต่อไร่ต่อกรัม (บาท)	1.23	1.26	0.94	0.90	0.82	0.77
ต้นทุนคงที่ต่อไร่ต่อกรัม (บาท)	0.13	0.13	0.07	0.08	0.05	0.05

รายได้จากการปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย

รายได้จากการปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย เกษตรกรจะมีรายได้จากการขายผลสด โดยส่งโรงงานแปรรูปสับปะรด เป็นส่วนใหญ่ เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นลูกไร่ของโรงงานแปรรูปสับปะรด

รายได้จากการปลูกสับปะรดจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิต น้ำหนักของผลเป็นไปตามที่โรงงานต้องการ และราคาซื้อจากโรงงาน สำหรับปริมาณและน้ำหนักของผลสับปะรด จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น สภาพดินฟ้าอากาศ การดูแลรักษา และการบังคับการออกดอกสับปะรดเพื่อให้ขายสับปะรดแก่และสุกในช่วงสับปะรดหวาน (ตุลาคม - พฤศจิกายน)

ในช่วงสับปะรดหวาน ระหว่างเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน โรงงานจะกำหนดวิธีการรับซื้อสับปะรด โดยเน้นให้เก็บปริมาณมากที่สุด โรงงานจะตั้งราคาซื้อสูง เพื่อเป็นการจูงใจให้เกษตรกรนำสับปะรดมาขายให้โรงงาน ส่วนเรื่องคุณภาพของสับปะรดโรงงานจะเน้นคำนึงถึงมากนัก จะรับซื้อทั้งหมด เพื่อให้ได้ปริมาณตามกำลังการผลิตของกิจการ

ช่วงสับปะรดปี ซึ่ง เป็นช่วงที่สับปะรดออกผลตามธรรมชาติ ระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม และธันวาคม-มกราคม ของทุกปี สับปะรดในตลาดมีมาก เกินความต้องการของโรงงานแปรรูปสับปะรด ทางโรงงานจะกำหนดวิธีการรับซื้อโดยกำหนดโควตาการรับซื้อในแต่ละวัน หรือกำหนดให้โควตาแก่เกษตรกรและพ่อค้าคนกลาง เป็นราย ๆ ไป นอกจากนี้โรงงานยังเคร่งครัดในเรื่องคุณภาพของสับปะรด ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่โรงงานกำหนดไว้ หากไม่ตรงมาตรฐานโรงงานจะไม่รับซื้อ หรือรับซื้อในราคาที่ต่ำ

การกำหนดราคาซื้อสับปะรดของโรงงานแต่ละแห่ง ขึ้นอยู่กับปริมาณของสับปะรดในตลาดในแต่ละช่วง การกำหนดราคาซื้อสับปะรดของโรงงานแต่ละแห่งส่วนใหญ่มีแนวโน้มแตกต่างกัน

ในการคำนวณรายได้จากการลงทุนปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย จะใช้ราคาขายเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ในปี 2530 2531 และ 2532 ในราคาเท่ากับ 2.00 บาท 1.37 บาท และ 1.82 บาท ตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.8 เป็นเกณฑ์ในการคำนวณรายได้จากการขายผลผลิตโดยตรง โดยจะนำราคาขายเฉลี่ยต่อกิโลกรัมคูณกับจำนวนผลผลิตที่ผลิตได้ในแต่ละภาคแต่ละขนาดตามตารางที่ 3.9 และ 3.10 รายได้จากการขายผลผลิตสับปะรดให้โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป มักจะถูกหักผลเสียที่เกิดจากสับปะรด-แกรีน สับปะรดที่สุกเกินไป หรือสับปะรดที่มีขนาดผลเล็กเกินไป โดยจะคิดหักเป็นเปอร์เซ็นต์จากยอดขาย ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 3.11 และ 3.12 สำหรับภาคตะวันออกและภาคตะวันตกตามลำดับ

รายได้ที่เกษตรกรจะได้รับนอกเหนือจากการขายผลผลิตสับปะรดสดให้โรงงานแล้ว เกษตรกรยังมีรายได้จากการขายหน่อพันธุ์ให้อีกในกรณีที่เกษตรกรมีหน่อพันธุ์แบบสุกก่อน ดังนั้นรายได้จากการลงทุนปลูกสับปะรดรวม จึงประกอบด้วยรายได้จากการขายผลผลิตและรายได้จากการขายหน่อพันธุ์ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 3.14 และ 3.15 สำหรับภาคตะวันออกและภาคตะวันตก ตามลำดับ

ตารางที่ 3.8 ราคาสับปะรดเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ที่เกษตรกรขายได้เป็นรายเดือน
ระหว่างปี 2527-2532

(หน่วย : บาท)

ปี เดือน	2527	2528	2529	2530	2531	2532
ม.ค.	1.80	1.94	0.77	1.96	1.58	1.80
ก.พ.	1.95	1.74	0.68	1.99	2.09	1.80
มี.ค.	2.17	1.63	0.66	2.04	1.95	2.00
เม.ย.	2.23	1.39	0.63	1.93	1.77	2.00
พ.ค.	1.60	1.43	0.74	1.81	1.16	2.00
มิ.ย.	1.36	1.45	0.88	1.97	0.65	1.60
ก.ค.	1.83	1.63	0.91	2.02	0.70	1.60
ส.ค.	1.75	1.85	1.24	2.07	1.51	1.80
ก.ย.	1.92	1.90	1.61	2.10	1.28	1.80
ค.ค.	1.80	1.42	1.64	2.11	1.31	1.80
พ.ย.	2.16	0.97	1.96	2.19	1.46	1.80
ธ.ค.	2.08	0.82	1.98	1.80	0.92	1.80
เฉลี่ย	1.98	1.52	1.41	2.00	1.37	1.82

ตารางที่ 3.9 แสดงอัตราการเก็บผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และน้ำหนักเฉลี่ยต่อผลของส้มแประก

	ปีที่ 2		ปีที่ 3		ปีที่ 4	
	% ที่เก็บได้	นน./ผล	% ที่เก็บได้	นน./ผล	% ที่เก็บได้	นน./ผล
ภาคตะวันออก :						
ขนาดเล็ก	80%	1.50	60%	1.20	60%	1.00
ขนาดกลาง	90%	1.80	70%	1.50	70%	1.20
ขนาดใหญ่	95%	2.00	75%	1.60	70%	1.40
ภาคตะวันตก :						
ขนาดเล็ก	75%	1.50	60%	1.00	50%	1.00
ขนาดกลาง	85%	1.80	60%	1.50	60%	1.00
ขนาดใหญ่	90%	2.00	70%	1.50	70%	1.20

หมายเหตุ : เป็นข้อมูลของการปลูกส้มแประกด้วยหน่อ (จะได้รับผลผลิตในปีที่สองของการปลูก)

ตารางที่ 3.10 จำนวนผลผลิตที่เก็บได้ต่อไร่ต่อปีในภาคตะวันออกและภาคตะวันตก

(หน่วย : กิโลกรัม)

	จำนวนต้นที่ปลูก/ไร่	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	เฉลี่ย
ภาคตะวันออก :					
ขนาดเล็ก	5,000	6,000	5,400	4,500	5,300
ขนาดกลาง	6,000	9,720	10,080	7,560	9,120
ขนาดใหญ่	6,500	12,350	12,480	9,555	11,460
ภาคตะวันตก :					
ขนาดเล็ก	5,000	5,625	4,500	3,750	4,625
ขนาดกลาง	6,000	9,180	8,100	5,400	7,560
ขนาดใหญ่	6,500	11,700	10,238	8,190	10,043

ตารางที่ 3.11 รายได้จากการขายผลผลิตสับปะรดในภาคตะวันออก

(หน่วย : บาท)

	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	เฉลี่ย
ขนาดเล็ก :				
จำนวนผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	6,000	5,400	4,500	5,300
รายได้จากการขาย (บาท)	12,000	7,398	8,190	9,196
หัก ผลเสียที่โรงงานคึกคัก 15%	1,800	1,110	1,229	1,379
รวมรายได้	10,200	6,288	6,961	7,817
ขนาดกลาง :				
จำนวนผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	9,720	10,080	7,560	9,120
รายได้จากการขาย (บาท)	19,440	13,810	13,759	15,670
หัก ผลเสียที่โรงงานคึกคัก 10%	1,944	1,381	1,376	1,567
รวมรายได้	17,496	12,429	12,383	14,103
ขนาดใหญ่ :				
จำนวนผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	12,350	12,480	9,555	11,460
รายได้จากการขาย (บาท)	24,700	17,098	17,390	19,729
หัก ผลเสียที่โรงงานคึกคัก 5%	1,235	855	870	986
รวมรายได้	23,465	16,243	16,521	18,743

หมายเหตุ: ปีที่ 2 หมายถึง ปีการเพาะปลูกที่ 2530 ราคาขายสับปะรด 2.00 บาท/กก.
 ปีที่ 3 หมายถึง ปีการเพาะปลูกที่ 2531 ราคาขายสับปะรด 1.37 บาท/กก.
 ปีที่ 4 หมายถึง ปีการเพาะปลูกที่ 2532 ราคาขายสับปะรด 1.82 บาท/กก.

ตารางที่ 3.12 รายได้จากการขายผลผลิตสับปะรดในภาคตะวันออก

(หน่วย : บาท)

	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	เฉลี่ย
ขนาดเล็ก:				
จำนวนผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	5,625	4,500	3,750	4,625
รายได้จากการขาย (บาท)	11,250	6,165	6,825	8,080
หัก ผลเสียที่โรงงานคึกหัก 15%	1,688	925	1,024	1,212
รวมรายได้	9,563	5,240	5,801	6,868
ขนาดกลาง:				
จำนวนผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	9,180	8,100	5,400	7,560
รายได้จากการขาย (บาท)	18,360	11,097	9,828	13,095
หัก ผลเสียที่โรงงานคึกหัก 10%	1,836	1,110	983	1,310
รวมรายได้	16,524	9,987	8,845	11,785
ขนาดใหญ่:				
จำนวนผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	11,700	10,238	8,190	10,043
รายได้จากการขาย (บาท)	23,400	14,026	14,906	17,444
หัก ผลเสียที่โรงงานคึกหัก 5%	1,170	701	745	872
รวมรายได้	22,230	13,325	14,161	16,572

หมายเหตุ: ปีที่ 2 หมายถึง ปีการเพาะปลูกที่ 2530 ราคาขายสับปะรด 2.00 บาท/กก.
 ปีที่ 3 หมายถึง ปีการเพาะปลูกที่ 2531 ราคาขายสับปะรด 1.37 บาท/กก.
 ปีที่ 4 หมายถึง ปีการเพาะปลูกที่ 2532 ราคาขายสับปะรด 1.82 บาท/กก.

ตารางที่ 3.13 รายได้จากการขายหน่วยพื้นฐานในภาคตะวันออกและภาคตะวันตก

	จำนวนปลูก/ไร่	จำนวนหน่วย ที่เก็บได้	จำนวนหน่วยที่ขายได้		รายได้ที่ได้รับ 0.50บาท/หน่วย
			%	หน่วย	
ขนาดเล็ก	5,000	7,500	70%	5,250	2,625
ขนาดกลาง	6,000	9,000	80%	7,200	3,600
ขนาดใหญ่	6,500	9,750	90%	8,775	4,388

ตารางที่ 3.14 รายได้รวมของการลงทุนปลูกส้มแปรรูปพันธุ์ปัตตาเวีย ในภาคตะวันออก

(หน่วย : บาท)

	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	เฉลี่ย
ขนาดเล็ก :				
จำนวนผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	6,000	5,400	4,500	5,300
รายได้จากการขายผลผลิต	10,200	6,288	6,961	7,817
รายได้จากการขายหน่อ	2,625	2,625	2,625	2,625
รายได้รวม	12,825	8,913	9,586	10,442
ขนาดกลาง :				
จำนวนผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	9,720	10,080	7,560	9,120
รายได้จากการขายผลผลิต	17,496	12,429	12,383	14,103
รายได้จากการขายหน่อ	3,600	3,600	3,600	3,600
รายได้รวม	21,096	16,029	15,983	17,703
ขนาดใหญ่ :				
จำนวนผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	12,350	12,480	9,550	11,460
รายได้จากการขายผลผลิต	23,465	16,243	16,521	18,743
รายได้จากการขายหน่อ	4,388	4,388	4,388	4,388
รายได้รวม	27,853	20,631	20,909	23,131

ตารางที่ 3.15 รายได้รวมของการลงทุนปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียในภาคตะวันออก

(หน่วย : บาท)

	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	เฉลี่ย
ขนาดเล็ก :				
จำนวนผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	5,625	4,500	3,750	4,625
รายได้จากการขายผลผลิต	9,563	5,240	5,801	6,868
รายได้จากการขายหน่อ	2,625	2,625	2,625	2,625
รายได้รวม	12,188	7,865	8,426	9,493
ขนาดกลาง :				
จำนวนผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	9,180	8,100	5,400	7,560
รายได้จากการขายผลผลิต	16,524	9,987	8,845	11,785
รายได้จากการขายหน่อ	3,600	3,600	3,600	3,600
รายได้รวม	20,124	13,587	12,445	15,385
ขนาดใหญ่ :				
จำนวนผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	11,700	10,238	8,190	10,043
รายได้จากการขายผลผลิต	22,230	13,325	14,161	16,572
รายได้จากการขายหน่อ	4,388	4,388	4,388	4,388
รายได้รวม	26,618	17,713	18,549	20,960